

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت مالیه
معینیت عواید و گمرکات
ریاست عمومی عواید

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Finance
Afghanistan Revenue Department

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د ماليي وزارت
د ګډرکاتو او عوایدو معینیت
د عوایدو لوی ریاست

ریاست خدمات حقوقی و پالیسی عواید

طروز العمل بازپرداخت مالیه

تاریخ: ۱۳۹۷/۴/۱

نمبر: ۹

مطابق حکم ماده پنجم قانون اداره امور مالیات یکی از حقوق اساسی مالیه دهنده گان دریافت یا مجرای مالیه اضافه پرداخت طوری که در قوانین مالیاتی پیشینی گردیده است، می باشد.

در حال حاضر عدم موجودیت طرز العمل جامع و واحد برای اجرای اضافه پرداخت از یک طرف، کیفیت پائین بررسی مالیاتی در بعضی موارد از طرف دیگر چالش عمدۀ در بازپرداخت مالیات اضافه تادیه شده تلقی میگردد. اجرآت کلیدی که توسط ادارات مالیاتی در بحث اجرای بازپرداخت یا مجرای اضافه پرداخت روی دست گرفته میشود، عبارت از مدیریت مؤثر درخواستهای بازپرداخت، تثبیت درست مالیات قابل باز پرداخت طور شفاف و مجرایی آنها در مطابقت با احکام قوانین مالیاتی می باشد، از سوی هم در روند ارزیابی درخواست های باز پرداخت یا مجرایی مالیه اضافه تادیه شده تضمین حقوق مالیه دهنده گان و هم چنان ارزیابی ساحات خطر و ساحات که در آن موارد فساد موجود باشد، بطور همه جانبی در نظر گرفته شده تا هیچ مبلغی تحت عنوان مالیه اضافه پرداخت بشکل غیر قانونی از خزانه دولت به افراد و اشخاص، بدون حکم قانون اعاده نگردد.

بنابر ملاحظات فوق ایجاب مینماید تا درزمنیه اجرایی شدن بازپرداخت یا مجرایی آن طوریکه در قوانین مالیاتی نافذ پیشینی شده است، طرز العمل جامع و واضح که تمامی مراحل روند بازپرداخت در آن توضیح شده باشد، تهیه و در منصه اجرا قرارداده شود.

مبنی:

این طرز العمل مطابق حکم ماده شصت و دوم قانون اداره امور مالیات منتشره جریده رسمی شماره (۱۱۹۸) مورخ ۲۷ عقرب ۱۳۹۴ وضع گردیده است.

اهداف:

این طرز العمل دارای اهداف ذیل میباشد:

۱. توضیح امور مربوط به اجرای بازپرداخت مالیه اضافه تادیه شده، مطابق به قانون اداره امور مالیات؛
۲. حصول اطمینان از تطبیق بهتر قانون اداره امور مالیات در ارتباط به طی مراحل به موقع بازپرداختها؛
۳. ایجاد روند شفاف و سریع جهت ارجاع دوسيه ها به پروسه بازپرداخت؛
۴. محدود نمودن فرصتهای فساد؛
۵. مدیریت خطرات مربوط به بازپرداختها به شمول ارزیابی دقیق اسناد حمایوی ادعاهای بازپرداخت همچنان نظارت از خطر فساد در بازپرداخت؛

۶. شناسایی فعالیتهای بررسی بعدی مربوط به بازپرداخت مالیه.

طرز بازپرداخت مطابق به قانون اداره امور مالیات

ماده های شصت و شصت و دوم قانون اداره امور مالیات در مورد طرزالعمل بازپرداخت صراحت کامل دارد. رهنمایی مفصل تر در زمینه اجرائی شدن باز پرداخت مالیه اضافه پرداخت شده در تعليماتنامه قانون اداره امور مالیات پیشینی گردیده است (به توضیحات ماده های ۶۰.۱ تا ۶۱.۹ تعليماتنامه مراجعه نمایید). مالیه دهنده گان مطابق به حکم ماده شصتم قانون اداره امور مالیات مستحق بازپرداخت شناخته شده و مطابق به حکم ماده شصت و یکم این قانون مبلغ اضافه تادیه شده به مالیه دهنده، اعاده یا مجرائي داده میشود. اداره مالیاتی باید از روش های معین که در قانون اداره امور مالیات، تعليماتنامه قانون اداره امور مالیات و این طرزالعمل پیشینی شده است اجرآت خویش را عیار نموده و مطابق به آن عمل نمایند.

معیاد خدمات بازپرداخت:

در قانون اداره امور مالیات درمورد طی مراحل درخواست ادعای بازپرداخت کدام معیاد مشخص پیشینی نشده است. در این صورت اداره مالیاتی تابع معیاد معین مطابق به قانون نمی باشد، اما بمنظور ارائه خدمات بهتر و ایجاد تسهیلات و اطمینان بخشیدن برای مالیه دهنده از تطبیق قانون بشکل معیاری آن، باید تلاش نماید تا درخواست ادعای بازپرداخت را در خلال حد اکثر (۹۰) روز از تاریخ دریافت ادعای باز پرداخت و معلومات لازم جهت تصمیم گیری، طی مراحل و تصمیم اتخاذ شده را در زمینه به مالیه دهنده ابلاغ نماید.

خطرات اطاعت پذیری بازپرداخت مالیه:

به صورت عموم، احتمال خطرات اطاعت پذیری بازپرداخت مالیه، به سه نوع عمده دسته بندی می گردد:

۱. تقلب (به شمول فعالیت جرمی)؛
۲. عدم اطاعت پذیری عمدى؛
۳. اشتباه غیر عمدى (مالیه دهنده یا اداره).

خطر بازپرداخت ناشی از مالیات که قبلاً به شکل پیش پرداخت تادیه شده درحال حاضر بالا می باشد. این امر به ارتباط مالیه دهنده گان اتفاق می افتد که مالیه خویش را طور پیش پرداخت شخصاً یا توسط شخص دیگری تادیه نموده باشد.

ثبت مالیه قابل باز پرداخت باید ذریعه استناد حسابی و قانونی مطابق به احکام قانون، تعليمات نامه و هدایت این طرزالعمل ثبت گردیده مالیه دهنده مستحق به باز پرداخت شناخته شود، به اعاده یا مجرائي آن به مالیه دهنده اقدام

گردد.

محدودیت‌های زمانی:

مطابق به حکم فقره (۲) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات مالیه دهنده زمانی مستحق بازپرداخت پنداشته می‌شود که بازپرداخت را به صورت کتبی در خلال ۵ سال از تاریخ که اضافه پرداخت صورت گرفته ادعا نموده باشد.

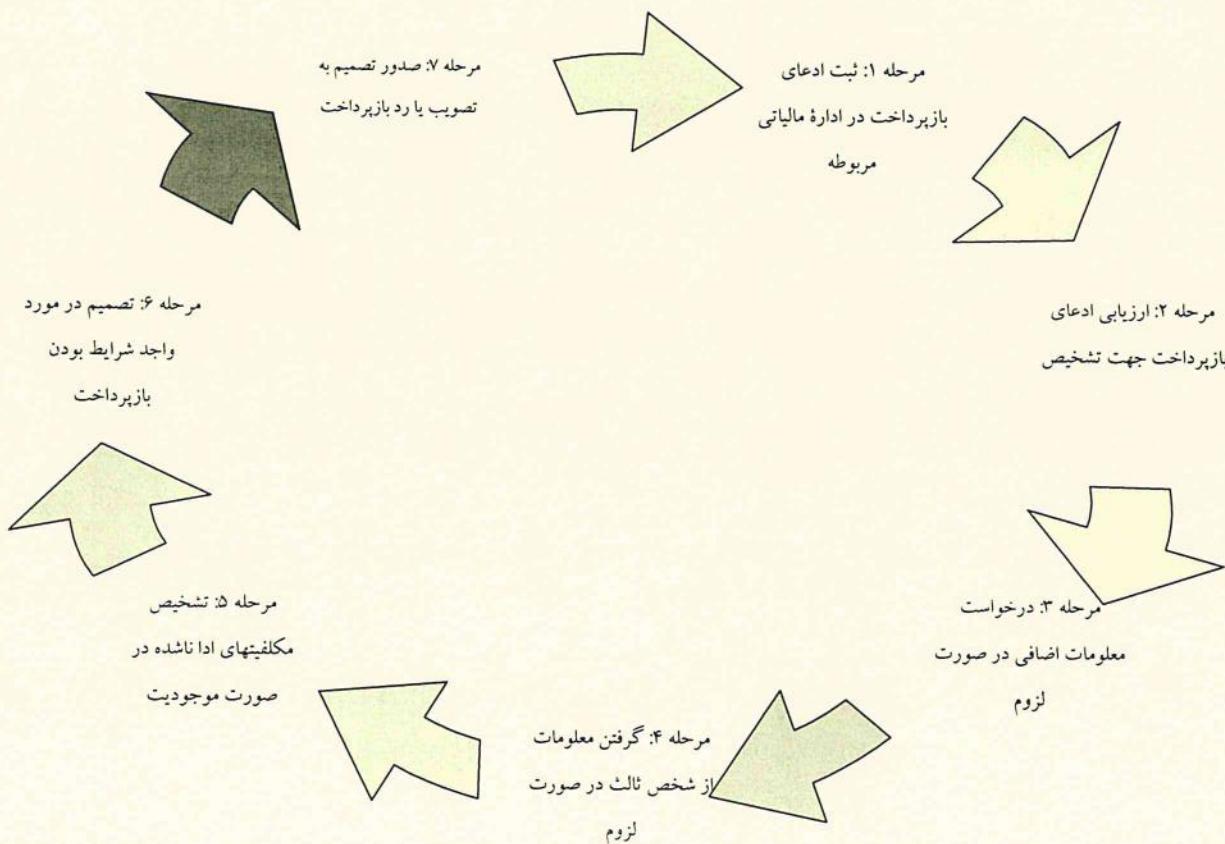
موارد ارزیابی بازپرداخت مالیه:

اداره مالیاتی حين ارزیابی (مرحله بررسی) ادعاهای بازپرداخت مالیه دهنده گان، باید ارزیابی موارد ذیل را مدنظر گیرد:

- آیا مالیه دهنده کتاباً ادعای بازپرداخت نموده است (ادعای بازپرداخت کتبی جهت آغاز پروسه بازپرداخت حتمی می‌باشد)?
- آیا بازپرداخت در خلال ۵ سال از تاریخ اضافه پرداخت ادعا گردیده است؟
- آیا اسناد ارایه شده توسط مالیه دهنده جهت ثبوت بازپرداخت کافی است؟
- خطر اطاعت پذیری مالیه دهنده چگونه است، خطر عمومی بازپرداخت چه می‌باشد (ارزیابی اشتباها، وغیره)?
- آیا مالیه دهنده مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی پرداخت ناشده دارد؟
- مالیه دهنده در درخواست ادعای باز پرداخت مشخصاً چه چیزی تقاضا نموده است؟
 - مجرایی در مقابل مکلفیهای مالیاتی و محصول گمرکی آینده مالیه دهنده؛
 - مجرایی در وجاib مالیاتی شخص دیگر (زمانیکه مالیه دهنده مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی پرداخت ناشده نداشته باشد و به صورت صریح چنین تقاضا نماید)؛
 - بازپرداخت به مالیه دهنده (هرگاه مالیه دهنده دارای مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی پرداخت ناشده نباشد)؛
- آیا مالیه دهنده جزئیات حساب بانکی خود را جهت طی مراحل بازپرداخت ارائه نموده است؟ (این خیلی مهم است زیرا بازپرداختها باید منحصرآ از طریق تحویلی به حساب بانکی مالیه دهنده صورت بگیرد نه از طریق نقدی)؛
- اداره مالیاتی مربوط که مالیه دهنده در آن ثبت می‌باشد، قبل از ارجاع دوسيه مالیه دهنده غرض طی مراحل اضافه پرداخت، مکلف است تا ارزیابی موارد فوق را انجام داده و اسناد ارزیابی شده راضم دوسيه مالیه دهنده با نظریات مشخص خویش در مورد ادعای باز پرداخت، به بررسی بعدی ارسال نماید.

مراحل تصمیم‌گیری در مورد ادعای بازپرداخت مالیاتی:

تصمیم‌گیری در مورد واجد شرایط بودن یک مالیه دهنده جهت بازپرداخت شامل مراحل ذیل می‌باشد:

مراحل تثبیت مالیه اضافه پرداخت:

- مالیه دهنده که ادعای باز پرداخت دارد، مکلف است مطابق به حکم فقره (۲) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات در محدوده زمانی معین درخواست باز پرداخت خویش را مطابق به هدایت تعليمات نامه و این طرز العمل به اداره مالیاتی مربوطه ارائه نماید. درخواست بازپرداخت بعد از ملاحظه شد مقام ذیصلاح اداره مربوطه، ثبت و به منظور ارزیابی دوسيه مالیه دهنده و تثبیت ابتدائی اضافه پرداخت به بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه راجع گردد.

- در قدم نخست درخواست باز پرداخت به بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه با در نظرداشت معیارهای حسابی، تعليمات نامه بررسی و این طرز العمل ارزیابی شده و بعداز تکمیل بررسی و تثبیت مالیه اضافه

پرداخت، دوسيه ماليه دهنده را با درخواست ادعای باز پرداخت و نتيجه بررسی مبني بر ثبيت اضافه پرداخت غرض طي مراحل نهائي به بخش بررسی بعدی راجع نماید.

۳. بخش بررسی بعدی دوسيه ماليه دهنده را با درنظرداشت مراحل ذيل ارزیابی نموده در زمينه تصميم خويش را مبني بر تأيد، تعديل يا رد باز پرداخت اتخاذ مى نماید:

۳.۱ در قدم اول دوسيه ماليه دهنده توسط بررسی بعدی هم از نظر تكميل بودن استناد و هم از نظر كيفيت بررسی که در اداره ملياتي صورت گرفته، ارزیابی گردیده و از تكميل بودن استناد و كيفيت بررسی مطابق به احکام قوانین نافذه و هم معیار های حسابی اطمینان حاصل گردد.

۳.۲ درصورت استناد و معلومات مندرج دوسيه ماليه دهنده و درخواست باز پرداخت برای تشخيص و ثبيت باز پرداخت کافي نباشد يا نتيجه بررسی با احکام قوانین ملياتي و معیار های حسابی مطابقت نداشته باشد، مسئولين بررسی بعدی معلومات اضافي را در چوکات زمانی معين از اداره ملياتي مربوطه مطالبه نماید.

۳.۳ درصورت که استناد ارائه شده توسط ماليه دهنده و اداره ملياتي کافي نباشد يا مشکوك به نظر برسد، مسئولين بررسی بعدی چنانچه در قانون پيشбинی شده است معلومات را از اداره ملياتي يا شخص سوم معلومات را مطالبه مى نمایند.

۳.۴ هرگاه نتيجه بررسی و استناد شامل دوسيه ماليه دهنده تكميل و بررسی درست صورت گرفته باشد يا طبق جزء (۳.۲، ۳.۳) اين بخش تكميل شده باشد، تصميم مبني بر تأيد، تعديل يا رد مبلغ باز پرداخت درخواست شده، گرفته شده و گزارش آن غرض منظوري مقام ذيصلاح مندرج اين طرزالعمل ارائه مى گردد.

۳.۵ درصورت تصميم مندرج جزء (۳.۴) از طرف مقام ذيصلاح منظور گردد، رسميًّا به اداره ملياتي مربوطه غرض ابلاغ به ماليه دهنده و اجرآت بعدی صادر مى گردد.

مجرائي، انتقال و تأديه باز پرداخت:

اداره ملياتي مربوطه ذيلاً پيرامون مجرائي، انتقال يا باز پرداخت مبلغ اضافه تحويلي ثبيت شده، اجرآت مى نماید:

- برويت تصميم اتخاذ شده طبق مراحل قبلی، برای تضمين حقوق دولت و شفافيت در اجرای باز پرداخت، باید سایر مکلفيت های ملياتي و محصول گمرکي {دوره که اضافه پرداخت به آن مربوط است و دیگر دوره های ملياتي (درصورت موجود باشد)} ماليه دهنده نيز مورد ارزیابی قرار داده شود. در صورت موجوديت سایر مکلفيت های ملياتي يا محصول گمرکي، در قدم اول باید اضافه پرداخت ثابت شده به آن مجرائي گردد.

۲. در قدم دوم در صورت که مالیه دهنده موافقه نماید، مبلغ اضافه پرداخت ثبیت شده به باقیداری مالیاتی یا محصول گمرکی شخص دیگری مجرای داده شود.
۳. در قدم سوم، مبلغ ثبیت شده اضافه پرداخت در مقابل مکلفیت های مالیاتی آینده مالیه دهنده انتقال گردد.
۴. در قدم چهارم، در صورت اجزای (۴.۱) علی نباشد، با در نظر داشت امکانات بودجوى به مالیه دهنده باز پرداخت صورت گيرد.
۵. بارعایت مراحل قبلی ثبیت و تشخیص مالیه اضافه پرداخت، تصمیم نهائی اجراء یا رد درخواست باز پرداخت به مالیه دهنده رسماً ابلاغ گردد. در صورت تصمیم مبنی بر مجرای اضافه پرداخت به سایر مکلفیت های مالیاتی، محصول گمرکی یا باقیات سایر اشخاص گرفته شده باشد، به مراجع مربوطه نیز رسماً اطلاع داده میشود.

رد ادعای بازپرداخت:

ادعای بازپرداخت در موارد ذیل مسترد می گردد:

- انقضای دوره پنج سال برای ادعای بازپرداخت؛
- هرگاه معلومات ارائه شده توسط مالیه دهنده جهت ثبوت بازپرداخت ادعا شده ناکافی یا غلط ثابت گردد؛
- هرگاه معلومات اضافی تقاضا شده توسط اداره مالیاتی از طرف مالیه دهنده در خلال ضرب العجل مشخص ارائه شده نتواند و برای تمدید ضرب العجل متذکره نیز تقاضا ننموده باشد؛
- هرگاه در جریان روند ارزیابی، معلومات شخص ثالث که توسط اداره مالیاتی دریافت گردیده نشان دهد که مالیه دهنده واجد شرایط درخواست بازپرداخت نمی باشد؛
- هرگاه خطر فساد شناسایی گردیده و اداره مالیاتی اسناد در دست داشته باشد که ثابت نماید تقاضا بر اساس اسناد جعلی، سوابق ناتکمیل یا اندرجاهی محاسبه دستکاری شده صورت گرفته باشد.

مبالغ غیر قابل بازپرداخت:

مبالغ غیر قابل بازپرداخت طوری که در فقره ۳ ماده ۶۱ قانون اداره امور مالیات پیشینی گردیده، مبالغی است که کمتر از ۱۰۰۰ افغانی باشد. چنین مبالغ نمی تواند به حساب بانکی مالیه دهنده بازپرداخت گردد حتی اگر مالیه دهنده ادعای بازپرداخت و اسناد حمایوی را ارائه نموده باشد. با آن هم، مبالغ کمتر از ۱۰۰۰ افغانی می تواند در مقابل مکلفیهای مالیاتی آینده مالیه دهنده انتقال یابد. از این طریق در مقابل مکلفیهای مالیاتی آینده زمانی که ظاهر گردد، جبران می گردد.

صلاحیت منظوری ثبیت مبلغ اضافه پرداخت:

گزارش ثبیت مالیه اضافه پرداخت که توسط بخش بررسی بعدی تهیه می گردد، از طرف مقام معینیت عواید و گمرکات با نظرداشت رعایت سلسله مراتب اداری که در ذیل توضیح شده است، منظور می گردد.

۱. گزارش ثبیت مبلغ اضافه پرداخت از طرف اداره مالیاتی مربوطه طبق هدایت این طرز العمل تکمیل و بعداً

توسط بررسی بعدی ارزیابی مجدد شده باشد؛

۲. گزارش ثبیت مبلغ اضافه پرداخت توسط رئیس مربوطه و رئیس عمومی عواید تائید شده باشد.

۳. در صورت موافقه مقام معینیت عواید و گمرکات به گزارش بررسی بعدی مبنی بر ثبیت مالیه اضافه پرداخت، آن را منظور نموده و از طرف بخش بررسی بعدی به اداره مالیاتی مربوطه غرض ابلاغ به مالیه دهنده صادر می گردد.

ابلاغ تصمیم پیرامون ادعای بازپرداخت:

با رعایت موارد فوق در هر قضیه در صورت منظوری یا رد ادعای بازپرداخت، اداره مالیاتی مربوطه مکلف به صدور تصمیم مالیاتی و ارسال آن به مالیه دهنده مطابق به هدایت جزء ۷، فقره (۱) ماده سوم قانون اداره امور مالیات می باشد. تصمیم باید حاوی دلایل منظوری یا رد ادعای بازپرداخت مالیه دهنده با توضیحات کافی باشد تا مالیه دهنده بتواند دلایل را که براساس آن تصمیم گرفته شده، را درک نماید. این امر مخصوصاً زمانی مهم است که ادعای بازپرداخت مالیه، رد گردیده و مالیه دهنده تصمیم به اعتراض بگیرد، این تصمیم مالیاتی می تواند توسط مالیه دهنده از طریق ارائه اعتراض طوری که در ماده یازدهم قانون اداره امور مالیات پیشینی گردیده، مورد اعتراض قرار گیرد.

ارزیابی بررسی بعدی از دوسيه های بازپرداخت:

دوسيه بازپرداخت که به بررسی بعدی سپرده می شود باید حاوی تمام اسناد مربوطه و تائیدی اداره مالیاتی مربوطه مبنی بر مبلغ اضافه پرداخت که به تصمیم گیری در مورد ادعای بازپرداخت کمک می نماید، باشد. در ذیل لیست اسناد که معمولاً شامل دوسيه بوده و باید ارائه گردد، لیست شده است:

- کاپی اظهارنامه مالیاتی سالانه و ربuar؛
- کاپی فورمه های محصولی گمرکات؛
- لیست معاشات پرداخت شده؛
- نقل یا لیست مصارفات؛

• موافقنامه های کرایه وی؛

- نتیجه سنجش اولیه (تحقیق ابتدائی) که توسط اداره مالیاتی صورت گرفته است؛
- نتیجه بررسی نهایی که توسط بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه صورت گرفته است؛
- استعلامهای معلوماتی؛
- اسناد خریداری؛
- نقل جواز؛
- نمبر تشخیصیه؛
- نقل اساسنامه؛
- فورمه درخواستی مطابق ماده ۱۸ قانون مالیات بر عایدات؛
- رسید پرداخت ها؛
- مکتوب تسلیمی اظهارنامه مالیاتی؛
- نقل نتیجه بررسی سال قبلی، سالیکه اضافه پرداخت به آن مربوط است؛
- مکتوب معرفی هیئت بررسی.

نقش بررسی بعدی حمایت از معین، رئیس عمومی عواید و رئیس خدمات حقوقی در تصمیم گیری ادعای بازپرداخت می باشد و اجرای ارزیابی بررسی بعدی دوسيه های تکمیل شده به هدف جلوگیری از بازپرداخت نادرست و بهبود طرز العمل بازپرداخت در بستر زمان صورت می گیرد.

مالیات بازپرداخت شده نادرست:

هر گاه بازپرداخت به مالیه دهنده صورت گرفته و بعداً ثابت گردد که مالیه دهنده واجد شرایط بازپرداخت (به علت اشتباه، جعل یا سایر دلایل) نبوده است مطابق به حکم فقره (۳) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات، تصمیم اتخاذ شده مبنی بر اجرای باز پرداخت لغو و به مالیه دهنده رسماً اطلاع داده میشود. در چنین موارد مبلغ بازپرداخت شده به حیث مالیه قابل پرداخت از تاریخ که بازپرداخت به مالیه دهنده صورت گرفته است، پنداشته می شود. مالیه اضافی مطابق ماده سی و چهارم قانون اداره امور مالیات بر مبلغ بازپرداخت شده از تاریخ بازپرداخت تا زمانی که مبلغ دوباره به حساب دولت پرداخت نگردد، نیز تطبیق می گردد.

تاریخ انفاذ:

۱. این طرز العمل از تاریخ منظوری نافذ و تمام ادارات مالیاتی به تطبيق آن مکلف میباشد.
۲. در صورت مغایرت این طرز العمل با سایر طرز العمل های نافذه، این طرز العمل قابل تطبيق میباشد.

عبدالحیب حدران

رئیس عمومی عواید

عبدالولی نوری

رئیس خدمات حقوقی

نصرالله درانی

امرپالیسی

مالحظه شد

منظور است

دکتر نجیب الله وردگی

معین عواید و گمرکات